

Δεν είναι η Κύπρος που έχει κρίση, αλλά οι Κύπριοι

ΠΗΤΕΡ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ: Πρέπει να επενδύσουμε στο μέλλον και το μέλλον είναι τα νέα παιδιά

Δεν είναι η Κύπρος που έχει κρίση αλλά οι Κύπριοι, επισημαίνει ο γκουρού του μάρκετινγκ, ο Πίτερ Οικονομίδης. Πιστεύει ότι δεν υπάρχει οικονομική κρίση αλλά κοινωνική, κρίση εμπιστοσύνης και αυτό λέει πρέπει να φτιαχτεί, γιατί η Κύπρος φτάνεται μόνο από τον κόσμο της. Τονίζει πως ο τρόπος για να βγούμε από την κρίση είναι να ξαναβρούμε τον εαυτό που είναι μέσα μας και να τον εκφράσουμε προς τα έξω, όχι μόνο με λόγια αλλά με πράξεις και πρέπει να το κάνουμε μαζί, να προτάξουμε όχι το «εγώ» αλλά το «εμείς». Μας προτρέπει να μην χάσουμε τους νέους αφήνοντας τους να φύγουν στο εξωτερικό, διότι η σημερινή κρίση μπορεί να είναι και κρίση για το μέλλον και αυτό πρέπει να αποφύγουμε.

- Πώς μπορεί πρακτικά να σωθεί η Κύπρος; Πιστεύω πάρα πολύ στους νέους ανθρώπους. Είναι δύσκολο για κάποιο μεγάλο που έχασε τη δουλειά του. Ένας πιστωτής που έχει όραμα αν δεν μπορεί να το υλοποιήσει στον τόπο του θα φύγει, θα πάει να το υλοποιήσει κάπου αλλού και αυτό για μένα είναι δραματική κρίση για το μέλλον.

- Αυτό ήδη γίνεται. Αυτό για μένα είναι η πραγματική κρίση. Τι θα πεις σε ένα παιδί που έχει ένα όραμα, που θέλει να καταφέρει κάτι; Πρέπει να δημιουργήσουμε το περιβάλλον για να μπορεί να κάνει αυτό που θέλει στον τόπο του.

- Στην Ελλάδα προσπαθήσατε να δημιουργήσετε ένα εργαστήριο ιδεών για να μένουν οι νέοι.

Να δημιουργήσουμε συνθήκες για να κρατήσουμε τους νέους στον τόπο μας

- Δεν έγινε ακριβώς αυτό που ήθελα, σε ένα κτήριο στο παλιό αεροδρόμιο στην Αθήνα, ίσως ήταν πάρα πολύ φιλόδοξο.

Αλλά έχω ελπίδες ότι θα γίνει, υπάρχει ενδιαφέρον. Ήγιναν όμως άλλα πράγματα που είναι στην ίδια κατεύθυνση, όπως για παράδειγμα το «Orange Grove», ένας νέος χώρος εργασίας, δικτύωσης και υποστήριξης Ελλήνων και Ολλανδών επιχειρηματιών έως 35 ετών, αλλά και Ελλήνων αποφοίτων πανεπιστημίων που θέλουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση στην Ελλάδα, που έκανε η ολλανδική προεβία.

- Οι επιχειρηματίες πρέπει να το δημιουργήσουν;

- Ένα τέτοιο έργο θέλει την υποστήριξη της κυβέρνησης, αλλά κι ο ιδιωτικός τομέας παίζει πολύ σημαντικό ρόλο, επιχειρηματίες, ιδρύματα, πρεσβείες. Νομίζω πως έχουμε όλοι κοινωνική ευθύνη να αναπτύξουμε τέτοιες πρωτοβουλίες.

- Ποια είναι τα θετικά της Κύπρου πάνω στα οποία μπορεί να ακουμπήσει για να ξαναβγει στο φως;

- Υπάρχει ένα πολύ καλό που βγαίνει από την κρίση. Ποτέ στην ιστορία τους η Ελλάδα και η Κύπρος δεν βγήκαν τόσο στη δημοσιότητα, αυτό βέβαια έγινε με αρνητικό τρόπο, αλλά ο κόσμος ξαφνικά μας ξέρεει όσο ποτέ πριν. Αυτό για μένα είναι και ευκαιρία, διότι αν μπορούμε να δημιουργήσουμε μέσα σε αυτό το αρνητικό κλίμα δημοσιότητα θετικά πράγματα, θα τα δει όλος ο κόσμος.

- Μπορεί εύκολα να ανατρέψουμε μια αρνητική εικόνα;

- Όχι, δεν είναι καθόλου εύκολο, αλλά να μην νομίζουμε ότι επειδή οι ειδήσεις είναι αρνητικές πως ο κόσμος έχει μια αρνητική στάση απέναντί μας, διότι δεν ισχύει. Βέβαια κάνει πολύ δύσκολο το κλίμα για επενδύσεις, αυτό είναι πρόβλημα.

- Πώς μπορεί να αποκτήσει ξανά ο κόσμος εμπιστοσύνη στην Κύπρο;

- Για να δημιουργήσεις εμπιστοσύνη θέλεις αρκετό χρόνο, αλλά κάθε καλό νέο είναι μια σταγόνα που γυρνάει την αρνητική άποψη προς τη θετική και είμαι πολύ υπέρ του να βγάλουμε στο φως τις επιτυχίες μας. Υπάρχουν πιστωτικές στην Ελλάδα που κάνουν θαύματα, πρέπει να βγουν στη δημοσιότητα, ο κόσμος πρέπει να τους μάθει, να καταλάβουν πως υπάρχει φως.

- Πρέπει να επενδύσουμε στην καινοτομία, την εφευρετικότητα;

- Ήμουν στην Ισπανία πρόσφατα σε ένα συ-

Να αλλάξουμε νοοτροπία

- Τα αρνητικά μας;

Το πιο μεγάλο πρόβλημα είναι το Κυπριακό που δημιουργεί κάποια ανασφάλεια. Πρέπει να αλλάξουμε λίγο τη νοοτροπία μας. Όταν δεις τι κατάφεραν οι Κύπριοι ανά τον κόσμο, βλέπεις τι μπορούμε να κάνουμε.

- Γιατί στο εξωτερικό διαπρέπουν πολύ περισσότερο από ό,τι στον τόπο τους;

Διότι μόλις πάμε στο εξωτερικό είμαστε λίγο έξω από τα νερά μας και όταν έχουμε συνθήκες που μας κάνουν να δουλεύουμε και να σκεφτόμαστε τα καταφέρνουμε. Είναι μια δύναμη που θα έπρεπε να αξιοποιήσουμε οι Κύπριοι του εξωτερικού. Δεν έχουμε αρκετή επαφή με τη διασπορά. Η επιθυμία τους να κάνουν κάτι για τον τόπο τους είναι τεράστια.

- Γιατί δεν το κάνουν;

Διότι πολλές φορές φοβούνται από κακή εμπειρία. Το άλλο που έχουμε είναι ότι θέλουμε να κερδίσουμε κάτι πάρα πολύ γρήγορα, να μην κτίσουμε σιγά-σιγά για το μέλλον, βλέπουμε τι μπορούμε να κάνουμε σήμερα.

νέδριο που οργάνωσε η κυβέρνηση, στοχευμένο στους δημιουργούς που ασχολούνται με μουσική, θέατρο, καλλιτέχνες κ.λπ. Έφεραν ειδικούς από όλο τον κόσμο στον τομέα του μάρκετινγκ για να μάθουν στους νέους πως μπορούν να προωθήσουν τον εαυτό τους. Για μένα είναι φανταστικό. Αυτή είναι πραγματική επένδυση στο μέλλον.

- Όταν δεν έχει λεφτά η κυβέρνηση για να βγάλει τον μήνα, πώς θα επενδύσει σε τέτοια πράγματα;

- Είναι απαραίτητα κατά την άποψή μου. Αυτό που έγινε στην Ισπανία ήταν σε ένα παλιό θέατρο, το έκαναν στα μέτρα τους. Στο αεροπλάνο φεύγοντας, στην οικονομική θέση καθόταν η υπουργός που ήταν υπεύθυνη γι' αυτό το συνέδριο και όταν την ρώτησα γιατί δεν ταξιδεύει πρώτη θέση μου απάντησε ότι πρέπει να δώσει το καλό παράδειγμα. Πρέπει να επενδύσουμε στο μέλλον και το μέλλον για μένα είναι τα παιδιά.

- Δεν είναι ο τουρισμός, τα καζίνο, το φυσικό αέριο;

- Δεν λέω να φύγουμε από αυτά, αλλά πολύ σημαντικό είναι να κρατήσουμε τους νέους στη

χώρα μας και δεν νομίζω πως το φυσικό αέριο θα κρατήσει τους νέους στην Κύπρο.

- Η Κύπρος σήμερα στερείται οράματος;

- Αυτό είναι πολύ μεγάλη συζήτηση. Γενικά στον κόσμο σήμερα υπάρχει έλλειψη οράματος διότι ο κόσμος γύρισε την προσοχή του σε οικονομικά θέματα, ξεχάσαμε λίγο το ανθρώπινο στοιχείο που είναι το πιο σημαντικό για μένα. Γι' αυτό έχω πει ότι η Ελλάδα δεν είναι σε κρίση, οι Έλληνες είναι σε κρίση και μάλλον το ίδιο ισχύει στην Κύπρο και σε πολλές άλλες χώρες στην Ευρώπη. Δεν είναι τόσο να κάνεις rebrand μια χώρα, αλλά να κάνεις rebrand τους κατοίκους κι αυτό μου λέει ότι λείπει το όραμα, το ανθρώπινο στοιχείο από την κουβέντα μας αυτές τις μέρες.

- Όταν αγωνίζεσαι να επιβιώσεις, πώς μπορείς να έχεις όραμα;

- Πολύ σωστό, αλλά αν δεν έχεις όραμα πώς θα έχεις κάτι να φας αύριο; Όταν ακούς ότι ο κόσμος περνά άσχημα, είναι δύσκολο να σκεφτείς για το αύριο, αλλά αν δεν σκεφτείς για το αύριο θα συνεχίσει να είναι σαν το σήμερα και πρέπει κάποιο αυτό να σπάσει. Αυτό θέλει όραμα,

ένας ηγέτης που θα σε τραβήξει μπροστά. Χωρίς το όραμα δεν αλλάζουμε το σήμερα σε κάτι καλύτερο.

- Το όραμα πρέπει να έλθει από τους πολιτικούς;

- Σίγουρα από τους ηγέτες αλλά όχι μόνο από αυτούς. Εδώ στην Ελλάδα βλέπω πολλούς σε μικρές και μεγάλες εταιρείες που δίνουν ένα όραμα με αυτά που κάνουν. Πρέπει οπωσδήποτε να βγει ένα όραμα από την κοινωνία, αν όχι από τους πολιτικούς.

- Ποιο θα ήταν το branding για την Κύπρο;

- Δεν μπορώ να σας απαντήσω, είναι μεγάλη ερώτηση, αλλά η γενική μου κατεύθυνση θα ήταν αυτό που λέω και εδώ στην Ελλάδα, πως δεν είναι η Κύπρος που έχει κρίση, αλλά οι Κύπριοι έχουν κρίση. Θα δούλευα σε μια αφήγηση για τους ίδιους τους Κύπριους. Δεν πιστεύω ότι υπάρχει οικονομική κρίση, πιστεύω πως η κρίση τελικά είναι κοινωνική, είναι κρίση εμπιστοσύνης, πώς νιώθω για τον εαυτό μου, και αυτό πρέπει να φτιαχτεί, γιατί η Κύπρος φτάνεται μόνο από τον κόσμο της, με άλλα λόγια «σκέψου το, γίνεται».

- Το ολόκληρο που είχατε κάνει για την Τράπεζα Κύπρου. Πώς νιώθετε σήμερα ακούγοντας όλα αυτά;

Δεν έχουμε χάσει τον εαυτό μας, έχουμε χάσει υλικά πράγματα

- Έρχεστε συχνά Κύπρο, είναι διαφορετική μετά τον Μάρτιο;

Ναι, δεν είδα τόσες αλλαγές όσες περίμενα, βλέπεις λεπτομέρειες που έχουν αλλάξει, ακούς διαφορετικές κουβέντες. Όταν βλέπω έναν ταξιτζή να προσέχει πολύ περισσότερο την καθαριότητα στο αυτοκίνητό του, το πώς φέρεται στους πελάτες του, αυτό είναι θετικό, αλλά βλέπω ταυτόχρονα φτώχεια, ανθρώπους να περνούν πολύ άσχημα. Βλέπεις καταστάματα να κλείνουν, αλλά όχι μια γενική ατμόσφαιρα. Αυτό λέει κάτι, ότι όλοι έχουν υποφέρει λόγω κρίσης, αλλά κρατούν το ηθικό τους. Η Κύπρος πέρασε πιο μεγάλες κρίσεις από αυτήν, το '74 με την εισβολή και δεξιά έχει γίνει, πιστεύω ότι θα ξανακτίσετε την Κύπρο. Να μην χάσετε τους νέους, μόνο αυτό φοβάμαι. Η σημερινή κρίση μπορεί να είναι κρίση για το μέλλον, αυτό πρέπει να αποφύγουμε. Αν φεύγουν αυτοί που περιμένουμε να κτίσουν το αύριο, πώς θα είναι το αύριο;

- Θα αλλάξει η ιστορία.

Ναι. Έχουμε περάσει Ελλάδα και Κύπρος διάφορες κρίσεις μέσα στα χρόνια, δεν πρέπει να ξεχνούμε τελικά ποιο είμαστε. Πρέπει να ξαναβρούμε τον εαυτό μας γιατί μόνο έτσι μπορούμε να δημιουργήσουμε με τα δυναμικά μας στοιχεία. Φοβάμαι πως σήμερα τείνουμε να αντιγράφουμε τους άλλους ή πάμε να ζήσουμε στους χώρους τους, με αυτό τον τρόπο αφήνουμε τις ρίζες μας πίσω. Νομίζω ο τρόπος για να βγούμε από την κρίση είναι να ξαναβρούμε τον εαυτό που είναι μέσα μας και να τον εκφράσουμε προς τα έξω, όχι μόνο με λόγια, αλλά με πράξεις και πρέπει να το κάνουμε μαζί, όχι το «εγώ» αλλά το «εμείς».

- Είστε αισιόδοξος σε μια περίοδο που ο κόσμος περνά πολύ άσχημα.

Αν δεν είσαι αισιόδοξος δεν μπορείς να κάνεις τίποτα. Προτιμώ να βλέπω το πράγμα με τη θετική του πλευρά και να δουλεύω σε αυτό, αντί να χάνομαι στη μαύρη τρύπα που δεν υπάρχει φως. Είναι θέμα επιλογής. Υπάρχουν δυο είδη ανθρώπων, ο ένας που λέει «είμαι αυτός που είμαι επειδή έχω αυτά που έχω», υπάρχει και ένα άλλο είδος ανθρώπου που λέει «είμαι αυτός που είμαι επειδή είμαι αυτός που είμαι» με άλλα λόγια ξέρω τον εαυτό μου.

- Μέχρι τώρα μετρούσαμε με αυτά που έχουμε;

Ξαφνικά δεν τα έχουμε και νομίζουμε ότι είμαστε χαμένοι. Δεν είμαστε, αρκεί να μην ξεχνάμε πως είμαστε αυτό που είμαστε, ανεξαρτήτως αν έχεις μια πόρση ή αν δεν έχεις καθόλου αυτοκίνητο για την ώρα. Δεν έχουμε χάσει τον εαυτό μας, έχουμε χάσει υλικά πράγματα.

Αυτό που δεν έχει η Λεμεσός είναι αρχιτεκτονική ταυτότητα

- «Λεμεσός: Μια ανανεωμένη Παράκτια Μητρόπολη! Αρχιτεκτονική και Ταυτότητα» ήταν η ημερίδα που οργανώθηκε πρόσφατα από τον Δήμο Λεμεσού, με διεθνούς φήμης ομιλητές. Πως μέσα από τα κτήρια ή τις επεμβάσεις σε δημόσιο χώρο και γενικότερα την αρχιτεκτονική μια πόλη αποκτά ταυτότητα;

Υπάρχει ένα παράδειγμα που τα λέει όλα, είναι το Μπιλμπάο με το Μουσείο Γκουγκενχάιμ. Είναι μια πόλη στη βόρεια Ισπανία που ήταν ουσιαστικά ένα λιμάνι χωρίς τουρισμό. Έκτισαν ένα Μουσείο Γκουγκενχάιμ χρησιμοποιώντας τον αρχιτεκτονα Φρανκ Γκάρρι και τραβήξε την προσοχή από όλο τον κόσμο. Ξαφνικά το Μπιλμπάο μπήκε στον χάρτη και αυτό είναι καλό παράδειγμα στο τι μπορεί να προσφέρει η αρχιτεκτονική σε μια πόλη.

- Μιλώμε για την περιοχή του παλιού και νέου λιμανιού που ήταν η πιο υποβαθμισμένη της Λεμεσού.

Μπορεί να γίνει κάτι παρόμοιο εκεί και ξέρω ότι υπάρχουν κάποια σχέδια γι' αυτό. Μου θυμίζει το παράδειγμα του

Λονδίνου με το Dock Lands όπου έκτισαν μια εντελώς καινούργια γειτονιά με γραφεία, διαμερίσματα. Χρειάζεται να βέλαι να γίνει ένα πολύ καλό master plan και μετά πολύ σπουδαία αρχιτεκτονική, να μην δημιουργηθούν μόνο κτήρια, αλλά δημόσιοι χώροι για τον κόσμο. Πολλές χώρες έκαναν ένα λάθος, το βλέπουμε για παράδειγμα στο Άμπου Ντάμπι όπου έκτισαν φανταστικά κτήρια χωρίς να δημιουργήσουν όμως δημόσιο χώρο που θα τραβήξει τον κόσμο. Δεν είναι απλά ένα πάρα πολύ ωραίο κτήριο, αλλά όλη η περιοχή και το τι θα περιέχει το κτήριο.

- Ξέρετε τη Λεμεσό, τι χρειάζεται η πόλη;

Αυτό που έγινε ήδη στη Λεμεσό είναι απίστευτο, η παραλία με τη μαρίνα και νομίζω ότι η Λεμεσός είναι παράδειγμα για το τι μπορεί να γίνει σε μια πόλη. Τι θα γίνει στην περιοχή μεταξύ παλιού και νέου λιμανιού δεν είμαι ειδικός για να σας

πω, αλλά είμαι σίγουρος ότι με σωστό προγραμματισμό μπορεί να δημιουργηθεί μια πολύ ωραία περιοχή.

- Με την τεράστια οικονομική κρίση είναι εποχή να συζητούμε τέτοια έργα;

Ναι, αν δεν σκεφτείς κάποιο τέτοιο έργο σε μια τέτοια περίοδο πώς θα βγει από την κρίση; Θέλει τόλμη.

- Θέλει επενδύσεις.

Ναι, δύσκολο να τραβήξει αυτή τη στιγμή επενδύσεις η Λεμεσός, αλλά τέτοια έργα δημιουργούν την ανάπτυξη και την έξοδο από την κρίση.

- Η Λεμεσός έχει ταυτότητα;

Ναι, έχει ταυτότητα και δική της προσωπικότητα. Το γεγονός ότι υπάρχουν τόσες κοινότητες που ζουν εκεί, είναι πολύ φιλόξενη πόλη, ανοιχτόκαρδη, έχει ενέργεια, συνδυάζει business και διασκέδαση, έχει πολλά. Αυτό που δεν έχει η Λεμεσός είναι αρχιτεκτονική ταυτότητα, δηλαδή αν στείλω

μια κάρτα από την Αθήνα, θα βάλω την Ακρόπολη, από το Παρίσι τον Πύργο του Άιφελ, ποια είναι η κάρτα της Λεμεσού; Εκεί κάτι λείπει αυτή τη στιγμή.

- «Energetic Limassol» είναι το city brand name;

Ναι, αυτό είναι ανεξάρτητο από αρχιτεκτονική, αλλά μπορεί κάλλιστα η αρχιτεκτονική να το εκφράσει.

- Δουλεύεται εδώ και δυο χρόνια πάνω στο branding της Λεμεσού, που βρίσκεται;

Είναι ακόμα σε εξέλιξη και δεν μπορώ να πω αυτή τη στιγμή πολλά, είναι σε πολύ καλό δρόμο, έχει τραβήξει το ενδιαφέρον πολλών ανθρώπων από όλο τον κόσμο. Μίλησα πριν λίγες βδομάδες σε ένα παγκόσμιο συνέδριο στο Τελ Αβίβ για το project της Λεμεσού και τραβήξα πάρα πολύ μεγάλο ενδιαφέρον γι' αυτά που κάναμε μέχρι τώρα.

- Πότε θα τα μάθει ο Λεμεσιανός;

Ελπίζω αρκετά σύντομα. Μην ξεχνάτε ότι αυτό ξεκίνησε από επτά επιχειρηματίες, ήταν ένα πολύ τολμηρό, και ελπίζω να βγει αρκετά σύντομα.